

Sygn. akt I Ca 369 /13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Joanna Składowska

SSR (del.) Tomasz Choczaj

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2013 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa K. W.

przeciwko W. P. i Z. W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli

z dnia 18 czerwca 2013 r. sygn. akt I C 123/13

1. oddała apelację;
2. nie obciąża powoda kosztami procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 369/13

UZASADNIENIE

Powód K. W. w pozwie z dnia 6 marca 2013 roku skierowanym do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli żądał zasądzenia od pozwanych Z. W. i W. P. solidarnie kwoty 38.000 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 6 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Pozwani Z. W. i W. P. nie uznali powództwa i wnieśli o jego oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Wyrokiem z 18 czerwca 2013 roku w sprawie o sygn. akt I C 123/13 Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli oddalił powództwo i zasądził od K. W. solidarnie na rzecz Z. W. i W. P. kwotę 2 434,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wydanie powyższego postanowienia poprzedziły następujące ustalenia faktyczne oraz prawne:

W dniu 25 października 2009 roku K. W. nabył samochód osobowy marki V. (...) nr VIN (...) z 2006 roku. Zakup pojazdu nastąpił w (...) s.c. prowadzonym przez współników Z. W. i W. P. za cenę 47.100 zł.

Nabyty przez powoda pojazd został w dniu 24 października 2012 roku uznany za dowód rzeczowy przez Prokuraturę Rejonową w Zduńskiej Woli. Z materiałów zgromadzonego w ramach prowadzonego postępowania przygotowawczego wynikało, że samochód pochodził z przestępstwa na szkodę obywatela Belgii. W wyniku przeprowadzonego postępowania prawomocnie postanowiono wydać pokrzywdzonemu przedmiotowy pojazd, wcześniej pozostawiony pod dozór powodowi jako osobie godnej zaufania.

Pismem z dnia 16 listopada 2012 roku powód zgłosił pozwanym wadę prawną zakupionego pojazdu, jednocześnie informując o odstąpieniu od umowy kupna – sprzedaży. Powód wezwał też wówczas pozwanych do ugodowego zakończenia sporu przez zwrot kwoty 38.000 zł.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Rejonowy wskazał, że materialnoprawną podstawę żądania pozwu stanowią przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2002 roku, Nr 141, poz. 1176 ze zm.). Podkreślił przy tym, że możliwym jest powoływanie się na wadę prawną zakupionego towaru, jako mieszającą się w pojęciu niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową, o której mowa w art. 4 w/w ustawy. Pomimo jednak uzasadnionych podstaw do szerokiego ujmowania tego pojęcia, przez objęcie nim również wad prawnych danego towaru, ochrona konsumenta jako nabywcy towaru w konkretnym przypadku może mieć niekorzystny skutek względem uprawnień, które przysługiwałyby nabywcy towaru konsumpcyjnego na podstawie przepisów kodeksu cywilnego. Chodzi mianowicie o przypadek wyłączenia odpowiedzialności sprzedawcy z tytułu niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową w warunkach wyznaczonych postanowieniem art. 169 k.c., a w szczególności zbycia rzeczy skradzionej, zagubionej bądź w inny sposób utraconej, przed upływem trzech lat od tego zdarzenia, jeżeli brak uprawnienia sprzedawcy do rozporządzania zostanie stwierdzony po upływie 2 lat od wydania towaru, a jeszcze przed momentem nabycia własności przez kupującego (art. 10 ust. 1 ustawy). Upływ terminu dwuletniego nie wpływa na możliwość wykonywania uprawnień wynikających z niezgodności towaru z umową tylko w przypadku wiedzy sprzedawcy o niezgodności i niezwrócenia kupującemu na nią uwagi, a ciężar dowodu powyższego, zgodnie z art. 6 k.c., obciąża kupującego (art. 10 ust. 4).

W ocenie Sądu Rejonowego w przedmiotowej sprawie gdzie upływ terminu określonego w art. 10 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej pozbawia powoda możliwości skutecznego odstąpienia od umowy i żądania zwrotu ceny.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 i art. 105 k.p.c.

Powyższe rozstrzygnięcie apelacją w całości zaskarżył pełnomocnik powoda, zarzucając:

1. naruszenie art. 493 § 1 k.c. w zw. art. 355 § 2 k.c. poprzez ich niezastosowanie, co skutkowało niezasadnym oddaleniem powództwa;

ewentualnie

2. naruszenie art. 442¹ § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie,

3. naruszenie art. 10 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz zmianie kodeksu cywilnego w zw. z art. 770 k.c. w zw. z art. 118 kodeksu cywilnego poprzez ich niezastosowanie,

4. naruszenie art. 471 w zw. z art. 5 kodeksu cywilnego poprzez ich niezastosowanie.

W petitum skarżący wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 38.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 grudnia 2012r. wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa adwokackiego za obie instancje wg norm przepisanych,

ewentualnie:

2) zawieszenie postępowania do czasu zakończenia procesu karnego w sprawie II K 344/13 toczącego się przed Sądem Rejonowym Wydział Karny w Z..

W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik pozwanych wniósł o oddalenie apelacji i obciążenie powoda kosztami postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne, dokładnie wyjaśniając przy tym podstawę prawną wyroku.

W przekonaniu Sądu Okręgowego, rozważania prawne Sądu Rejonowego należy uznać za w pełni prawidłowe. Sąd drugiej instancji, będący również sądem merytorycznym, aprobuje i przyjmuje za własną ocenę prawną, co do braku istnienia przesłanek dla uwzględnienia powództwa.

Przed wszystkim Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, iż w okolicznościach przedmiotowej sprawy zastosowanie znajdują przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2002 roku, Nr 141, poz. 1176 ze zm.). Do sprzedaży konsumenckiej nie stosuje się zaś przepisów art. 556-581 k.c. (art. 1 ust. 4 ustawy). Słusznie przy tym Sąd pierwszej instancji uznał, że przewidziany w art. 10 ust. 1 i 2 powołanej ustawy dwuletni termin w jakim sprzedawca ponosi wobec konsumenta odpowiedzialność za niezgodność towaru konsumpcyjnego z umową minął. Termin ten ma charakter zawity, a zatem uprawnienia powoda do odstąpienia od umowy z art. 8 ust. 4 ustawy wygasły.

Nie sposób zgodzić się ze skarżącym, że Sąd Rejonowy winien zastosować art. 10 ust. 4 ustawy, gdyż sprzedawca – komisant nie poinformował powoda o niezgodności towaru z umową, o której wiedział w chwili jej zawarcia. Dyspozycją tego przepisu objęty jest przypadek, w którym sprzedawca wiedział o niezgodności towaru z umową i nie zwrócił na to uwagi kupującego. Nie wymaga się zatem od sprzedawcy dołożenia starań w uzyskaniu informacji o możliwej niezgodności towaru z umową i przekazania jej kupującemu, czy w lżejszej postaci nie sankcjonuje się przypadków, w których sprzedawca nie wiedział o niezgodności, chociaż powinien był wiedzieć. Tymczasem powód ani w pozwie, ani też w toku procesu nie twierdził, że pozwani w dacie zawarcia umowy sprzedaży wiedzieli, że pojazd pochodzi z przestępstwa, a zatem podmiot, od którego nabyli samochód nie był uprawniony do przeniesienia prawa własności. Skoro zaś, jak wynika z twierdzeń strony powodowej, jeden z pozwanych stanął jedynie pod zarzutem z art. 292§1 k.k., czyli popełnienia przestępstwa nieumyślnego paserstwa, to wyklucza to wiedzę o wadzie prawnej pojazdu, bowiem strona podmiotowa tego przestępstwa charakteryzuje się istnieniem nieumyślności w odniesieniu do znamienia pochodzenia rzeczy z czynu zabronionego. Sprawca nie zdaje sobie sprawy z tego, że rzecz została uzyskana za pomocą czynu zabronionego, choć może i powinien to przypuszczać.

Słusznie przy tym uznał Sąd Rejonowy, iż zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia okoliczności, iż sprzedawca posiadał wiedzę o niezgodności towaru z umową i nie zwrócił kupującemu na nią uwagi obciąża kupującego, czyli w przedmiotowej sprawie powoda. Ten zaś, mimo że był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, na ową okoliczność nie przedstawił żadnych dowodów.

Idąc tym tropem należy wskazać, że sąd jest organem procesowym, który działa na zasadzie kontradiktoryjności stron i w oparciu o przedstawione przez nie wnioski dowodowe. Na ich podstawie pochyła się nad zgromadzonym w ten sposób materiałem dowodowym, aby następnie konkretną normę prawną wypełnić ustalonym stanem faktycznym w rozpoznawanej sprawie.

Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, co więcej, ustalił stan faktyczny, który nie może być kwestionowany w oparciu o polemiczne wyłącznie argumenty apelacji.

Skarżący zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. 493§1 k.c. poprzez jego niezastosowanie, nie dostrzega, że przepis ten z zawartą w nim dyspozycją nie dotyczy zgłoszonego p-ko pozwanym żądania w niniejszej sprawie. Strony w dniu 25 października 2009 roku zawarły umowę sprzedaży, w ramach której sprzedawcy przenieśli na powoda własność pojazdu V. (...) i wydali go nabywcy, a powód uiszczył cenę. Doszło zatem do spełnienia świadczenia przez zbywców.

Odnosząc się do zarzutu niezastosowania art. 493§ k.c. oraz art. 442¹ k.c. i art. 471 k.c. zauważyć także należy, że w toku postępowania strona powodowa żądała konsekwentnie i niezmiennie zwrotu zapłaconej ceny w wyniku odstąpienia od umowy z uwagi na wadę prawną zakupionego pojazdu. Artykuł 321 § 1 k.p.c. wyraża kardynalną zasadę wyrokowania dotyczącą przedmiotu orzekania, według której sąd związany jest żądaniem zgłoszonym przez powoda w powództwie, a więc nie może wbrew żądaniu powoda zasądzić czegoś jakościowo innego albo w większym rozmiarze, czy też uwzględnić powództwo na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda. Zgodnie natomiast z art. 383 k.p.c., w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzyć żądania pozwu, ani występować z nowymi roszczeniami, a zatem niedopuszczalne jest dokonywanie zmiany powództwa, czy to poprzez zmianę podstawy faktycznej dochodzonych pierwotnie roszczeń, czy też inaczej, przez wyeksponowanie nowego uzasadnienia zgłoszonego żądania, wynikającego z powołania się na przesłanki innego przepisu prawa materialnego, wskazanego jako nowa podstawa materialnoprawna dochodzonego roszczenia. Powód jako podstawę faktyczną roszczenia podał w pozwie fakt odstąpienia od umowy z uwagi na wadę prawną pojazdu, a zatem powołał się na realizację uprawnienia z tytułu niezgodności towaru z umową. Jak już wskazano, uprawnienie do realizacji tych roszczeń wygasło. Powoływanie się na szkodę związaną z popełnieniem czynu niedozwolonego lub nienależytym wykonaniem umowy i zgłoszenie roszczenia jako odszkodowawczego, stanowi w istocie wystąpienie z innym żądaniem, opartym na innej podstawie faktycznej, bowiem nie jest jego źródłem odstąpienie od umowy. Przesłanki odpowiedzialności z tytułu rękojmi są odmienne od przesłanek odpowiedzialności deliktowej. Konsekwencją tego jest możliwość określonej obrony przed żądaniem przez stronę pozwana i zgłoszenie stosownych zarzutów. Powyższe oznacza, że dla losu zaskarżonego orzeczenia podniesione na etapie apelacji zarzuty naruszenia wskazanych przepisów nie miały żadnego znaczenia i musiały zostać pominięte bez potrzeby przeprowadzenia analizy w tym zakresie.

Wywiedziona przez skarżącego apelacja jest więc zwykłą, subiektywną polemiką z prawidłowym stanowiskiem Sądu pierwszej instancji, która nie mogła odnieść zamierzonego skutku, zaś w części dotyczącej żądania naprawienia szkody ocenić ją należało jako niezwiązaną faktycznie z istotą sporu będącego przedmiotem zainteresowania Sądu Rejonowego. Również bez wpływu na orzeczenie w sprawie przedmiotowej pozostawał los postępowania karnego, na które powołuje się skarżący. Stąd decyzja Sądu Okręgowego o odmowie zawieszenia postępowania do czasu zakończenia sprawy II K 344/13 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację powoda jako bezzasadną.

Jak natomiast zaznaczono wyżej, oddalenie powództwa w sprawie przedmiotowej nie stoi na przeszkodzie wytoczeniu powództwa odszkodowawczego, w którego toku może zostać poddane ocenie zaistnienie przesłanek odpowiedzialności pozwanych na podstawie art. 415 lub 471 k.c.

Zważywszy na fakt, iż zaistnienie wady prawnej pojazdu pozostawało w sprawie poza sporem, a na przeszkodzie uwzględnieniu powództwa stał na przeszkodzie wyłącznie upływ terminu dochodzenia roszczenia, a fakt ten nie był zawiniony przez powoda, Sąd Okręgowy, w oparciu o art. 102 k.p.c., odstąpił od obciążania apelującego kosztami postępowania za drugą instancję.